

Seminaria europejskie

14. seminarium
koordynator: Joanna Różycka-Thiriet

15 maja 2019 roku
j.rozycka@schuman.pl

Temat: Wybory europejskie – wyzwania wyborcze i powyborcze

Goście:

- **Angelika Gieraś**, Biuro Parlamentu Europejskiego w Warszawie
- **Rafał Dymek**, dyrektor Fundacji Schumana
- **Paweł Wiejski**, analityk ds. europejskich w Polityce Insight

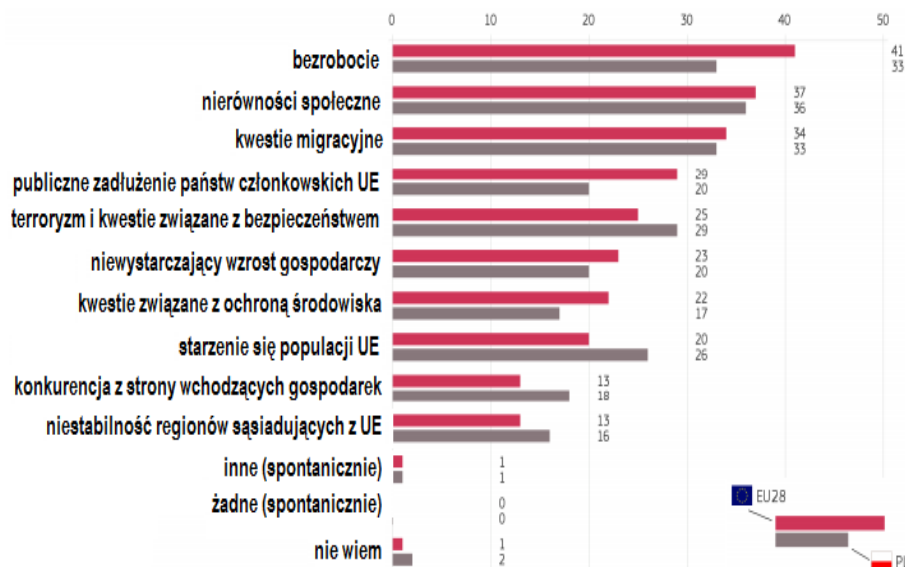
SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Parlament Europejski – jedna z najważniejszych instytucji Unii Europejskiej, która wraz z Radą UE (ministrami krajów członkowskich) współtworzy większość unijnego prawa. Parlament współdecyduje także o budżecie UE. Kadencja Parlamentu wynosi 5 lat. Najbliższe wybory odbędą się w dniach 23-26 maja (niektóre kraje UE mają tradycję głosowania w tygodniu, inne w weekend, stąd rozbieżność dat). Ponieważ Zjednoczone Królestwo na razie nie wychodzi z UE i uczestniczy w wyborach, obywatele Unii ponownie wybiorą 751 przedstawicieli (po brexicie liczba europosłów miała być mniejsza).

Ordynacja wyborcza – od 1979 roku Parlament Europejski wybierany jest w bezpośrednich wyborach przez obywateli państw członkowskich (wcześniej europosłowie mianowani byli przez parlamenty narodowe). Zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Parlament może być wybierany albo zgodnie z procedurą jednolitą dla wszystkich państw członkowskich, albo zgodnie ze wspólnymi zasadami. Póki co nie ma jednolitej procedury, a więc obowiązują wspólne zasady. Np. wybory we wszystkich krajach muszą być proporcjonalne. Nie można też łączyć mandatów (np. być posłem na Sejm i europosem). Jednak ustalenie większości szczegółów prawa wyborczego leży po stronie państw członkowskich.

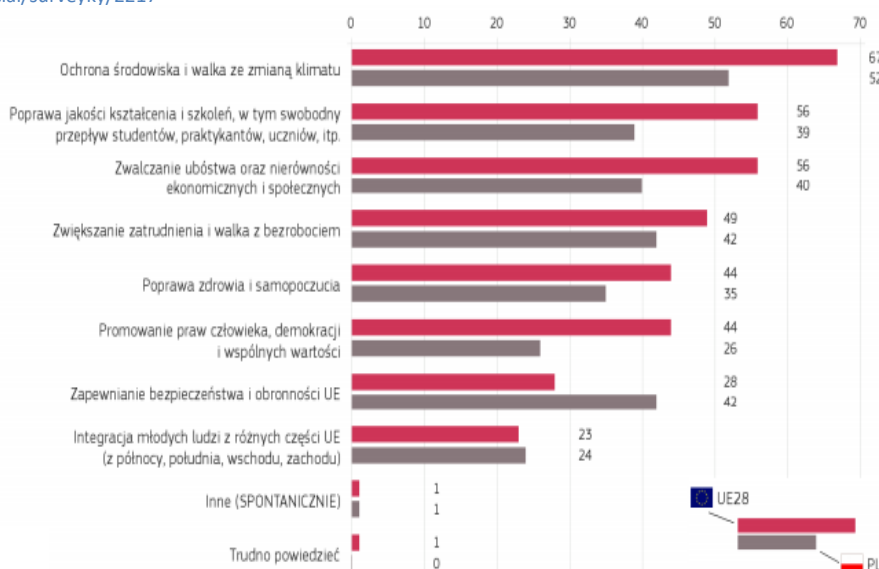
Czynne i bierne prawo wyborcze – zgodnie z unijnymi traktatami każdy obywatel UE ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, w którym mieszka, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa. W większości krajów czynne prawo wyborcze przysługuje od 18. roku życia, ale w Austrii od 16., a w Grecji od 17. W większości krajów kandydować można już od 18. roku życia. W kilku krajach (m.in. w Polsce) trzeba mieć 21 lat, w Rumuni 23, a we Włoszech i Grecji 25. W 4 państwach członkowskich (w Belgii, Luksemburgu, na Cyprze i w Grecji) głosowanie jest obowiązkowe.

Wybory europejskie w Polsce odbędą się 26 maja w godz. 7.00-21.00. Do 17.05 można składać wnioski w sprawie **ustanowienia pełnomocnika** do głosowania (opcja dla osób 75+ i niepełnosprawnych). Do 21.05 można składać wnioski o **dopisanie się do spisu wyborców** w wybranym przez siebie obwodzie głosowania na obszarze gminy właściwej ze względu na miejsce stałego zamieszkania. Również do 21.05 maja wyborcy **przebywających czasowo na obszarze gminy** składają wnioski do dopisanie się do spisu. Do 23.05 **wyborcy przebywający za granicą** składają wnioski o wpisanie do spisu wyborców w obwodach głosowania utworzonych za granicą.

Które z poniższych kwestii są, według Ciebie, głównymi wyzwaniami dla UE (maksymalnie 3 odpowiedzi), Specjalny Eurobarometr 479, październik-listopad 2018

<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2217>

Które z następujących tematów powinny być priorytetem UE w nadchodzących latach? (maksymalnie 5 odpowiedzi), Eurobarometr Flesh 478, marzec 2019 - badanie przeprowadzone na osobach od 15. do 30. roku życia

<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/flas/surveyky/>

portal internetowy Co Europa robi dla mnie, stworzony przez Parlament Europejski z myślą o wyborach europejskich 2019. Ma pokazywać na przykładach, jak Unia Europejska bardzo konkretnie wpływa na różne obszary naszego życia, czynności życia powszedniego, regiony, w których mieszkamy. Np. chroni przed rakotwórczymi substancjami chemicznymi, wspiera chóry i śpiew, czuwa nad bezpieczeństwem i jakością kosmetyków. Duża część portalu jest w języku polskim.

Spitzenkandidaten – określenie liderów list wyborczych europejskich partii politycznych, osób ubiegających się o fotel przewodniczącego Komisji Europejskiej. Są oni wybierani przez poszczególne partie na kilka miesięcy przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, ponieważ wraz z nową kadencją parlamentarną zmienia się skład Komisji Europejskiej i jej przewodniczący. Pomysł liderów list sięga co najmniej lat 90-tych XX wieku. W 2009 roku swojego lidera wybrała Europejska Partia Ludowa - był nim José Manuel Durão Barroso, ale pomysłu nie podchwyciły inne ugrupowania. W 2014 roku (przed kolejnymi wyborami) swoich *Spitzenkandidaten* miało już 5 partii. Nie jest to jednak rozwiązanie zapisane w unijnych traktatach (art. 17 ust 7. TUE mówi tylko, że Rada Europejska przedstawia Parlamentowi kandydata na przewodniczącego, uwzględniając wybory europejskie i przeprowadziwszy konsultacje). Wprowadzenie liderów list miało poprawić demokratyczność Unii w oczach Europejczyków (bo lider zwycięskiego ugrupowania ma być szefem egzekutywy). W 2019 liderami list są Manfred Weber (Europejska Partia Ludowa), Frans Timmermans (Partia Europejskich Socjalistów), Jan Zahradil (Sojusz Konserwatystów i Reformatorów w Europie). Porozumienie Liberalistów i Demokratów na rzecz Europy zaprezentowało 7-osobowy zespół wiodących kandydatów. Zieloni mają dwóch liderów - Skę Keller i Basa Eickhouta. Podobnie Europejska Lewica – są to Violeta Tomic i Nico Cue.

INTERNET, CZYLI CO W TRAWIE PISZCZY

<https://www.what-europe-does-for-me.eu> -